

**Vi vill bygga en levande skärgård!
Vi vill bo och arbetar där vi trivs!
Livskvalitet ger extra krafter!
Miljön är positiv för våra barn!
Vi bevakar politiska beslut.**

**Blidö-Frötuna
Skärgårdsförening
påverkar politiker och
beslutsfattare på alla
nivåer för bättre villkor
för en levande skärgård.**

Vi håller skärgården levande!

Ida startar företag med koppling till hemtjänsten

På Tjockö bor ca 50 personer permanent. På sommaren ökar befolkningen till ca 400.

För boende som inte arbetspendlar är det viktigt att kunna köpa baslivsmedel utan att behöva ta sig iland. Ö-butiken startades av Tjockö Ekonomiska Förening 1992, med Idas mor Lena som initiativtagare.

Efter att Ida försöka studera borta ett år blev suget till hemön för stark. Nu har hon ansvaret för öns butik. Invid affären finns en restaurant med vinrättigheter som har öppet tre dagar i veckan på sommaren. Den drivs av föreningen. Ida är en av de frivilliga krafter som ställer upp och jobbar i restauranten.

Ideella krafter hjälper också till i affären för att kunna hålla hög servicegrad – och det är viktigt! Förhoppningen är att även de som pendlar ska handla ur Ö-butikens sortiment. Det skulle borga för affärens överlevnad och på sikt ett breddat sortiment.

Ida har tagit kustepparexamen, klass 8, så hon får köra pappa Toivos båt. Nu kan hon själv hämta varor i Refsnäs. Hon hjälper också till med postutdelningen. Posten hämtas i Refsnäs och körs också till grannön Fejan.

Startar nytt tjänsteföretag

Ida har gått kurs på ”nyföretagarcentrum”. De hjälper till med kontakterna med TIOHUNDRA.

Nu startar hon eget företag för att serva de som behöver hjälp.

Hon kan hämta och lämna vid passbåten eller hämta med egen båt. På så vis är förhoppningen att göra livet lättare för de som har det besvärligt. Kan-ske möjliggör det att kunna bo kvar på ön istället för att tvingas flytta i land till ett annat boende. Många är så rotade på ön, att det kan få konsekvenser om man tvingas att flytta ifrån den plats där de trivs.

”Jag skulle flytta till lägenheten i Norrtälje när jag blev gammal”

Det där med att bli gammal kan vara så olika. Ragnhild på Yxlan hör till de tursamma. 30 år efter pensioneringen står lägenheten i Norrtälje fortfarande tom. Än så länge tycker hon att hon har det bra mycket bättre på i skärgården än i den lägenhet i Norrtälje som hon trodde att hos skulle komma att behöva när hon blivit äldre.

”I Norrtälje finns mest bilar att titta på”, säger hon där hon sitter på den trivsamma verandan i det hus hon en gång växte upp i. Där ser hon ut över viken. Hon har både fåglar och rådjur utanför fönstret. Hon kan njuta av årstiderna efter ett långt yrkesliv som sjuksköterska och distriktssköterska. Tills för bara något år sedan klarade hon alla sysslor helt på egen hand. Idag är hon glad över att ha tillgång till hemtjänsten och att ibland få ett handtag med t ex vedhanteringen från hjälpsamma släktingar och grannar.

Med svävaren kommer Rasmus insvepande över isar och öppet vatten

För att livet ska ha en mening måste båtar och hemnavattnen vara en ingrediens. Han är sedan barnsben uppvuxen på Enskär. Har hela sitt liv varit båtburen. Tidigt med i pappa Allans transportföretag.

All tid, dygnet runt, när han inte kör taxibåt har han jour på Sjöräddningen.

Rasmus har varit skeppare hos SSRS i Refsnäs i några år och är sedan februari 2011 stationschef. Han är dessutom ansvarig för samtliga fartyg, vad gäller t ex livflottar och andra säkerhetsdetaljer. Det rör sig om ca 100 fartyg. Det här betyder att halva tiden för Sjöräddningen utgörs av kontorsarbete. Tack vare mobilt bredband går det bra att arbeta hemifrån Enskär med den biten. Bandhastigheten räcker än så länge med de uppgifter som hanteras.

En till två veckor per månad tjänstgör han också på Sjöräddningen i Göteborg. Men på somrarna, när han behövs mera frekvent i Enskärs Sjötransport har han villkorat bort arbete i Göteborg.

Jourtjänst är inga problem eftersom all kommunikation idag kan skötas med mobiltelefonen.

Han är glad att det ordnat sig så bra med jobben.

”Hemma är alltid hemma”, säger Rasmus. ”Jag har alltid varit hemmakär!”

Att hjälpa folk

Både arbetet med taxibåten och i SSRS har det gemensamt, att man hjälper folk. De som är i nöd eller om det gäller att ta sig från A till B. Man möter tacksamhet för det man gör och det ger motivation.

För övrigt hoppas Rasmus, att han i framtiden fortsatt kan få jobba i vår fina skärgård med att köra båt, där han hittar så bra. Det har han alltid velat göra. Han har aldrig känt något sug på att flytta. Men på

Enskär verkar det nu vara fullbyggt. När det blir dags att slå ned bopålarna blir det att söka någonstans i trakten efter ett ställe.

Härom kvällen fick vi larm om en försvunnen fyrhjuling nedåt Hemmarö. Vi ryckte ut med svävaren och hittade honom. Han hade fått blodsockerfall. Där var det ju bra att vi hade svävaren, annars hade vi inte kunnat gå ut.

En sommar ringde man på 112 utifrån ytterskärgården. En pojke hade slagit sig i huvudet på ett ankare. Man kunde inte åka iland för egen maskin. På 112 var man kallsinniga. Hade pojken varit medvetlös hade man skickat en helikopter. Efter många förtvivlade samtal beslutade Rasmus att på eget bevåg ge sig ut och ta med två grannar som var läkare. Pojken blev undersökt och det otäcka såret i huvudet som blev omsett.

På vägen ut fick man larm från en finlandsfärja. En passagerare hade fått hjärtinfarkt.

På vägen ut mot Söderarm bordade läkarna en färjan och hjälpte även den patienten.

Den 13 juli snubblade vår femårige son Anton på morfars ankarlina och slog ett jack i pannan. Sent på kvällen kom Rasmus och hans besättning med två(!) läkare och plåstrade om honom ute vid Söderarm. Vi är glatt överraskade över att ni tog er ann oss, imponerade över er insats och djupt, djupt tacksamma. Anton minns er med glädje och nallen, som är döpt till Rasmus, har en given plats i sängen.

Tack, tack, tack! /Antons mamma och pappa

Tillbaka på fädernegården – sysselsätter åtta man

1990 köpte Stig Albinsson loss en tomt på sin fädernegård i Gillberga, Rådmansö. Där byggdes en industribyggnad dit företaget AutoTermo flyttade från Stockholm. Han sysselsätter nu åtta personer varav en på halvtid. Sex av dessa bor på cykelavstånd.

Från mässings- och kopparrör, stål- och mässingsplåt tillverkas värmelement för båt- och fordonsindustrin.

Volvo Penta, MCC och K.G.Knutsson är största kunderna. Tillverkningsen omfattar en mängd olika modeller. Elementen levereras både för inbyggnad och färdigmonterade i rostfria lådor med fläktar.

De senare får kundens etiketter och packas i kundens profilkartonger. För marint bruk tillverkas också breda sortiment av genomströmningskyllare för olja och färskvattenkyllning för båtmotorer.

Stig och hans anställda har nu alltså sitt värv där han själv som pojke hjälpte till i familj jordbruket.

De köpte Gräskövarv och bytte stadshets mot skärgårdslugn

Ny livsstil

2007 blev båtvarvet på Gräskö till salu. Det blev startskottet för både arbets- och familjeliv i skärgården för Peter och Anna Johansson.

Så snart en bostad blev färdigställd ovanpå verkstaden, där Peter bedriver sin verksamhet, bosatte han och Anna sig permanent på ön tillsammans med sin då 2-årige son Albin. Boende i Norrtälje var utbytt mot öboende. Pendlandet till arbeten i Stockholm respektive Bromma byttes mot eget företagande för Peter på Gräskö. För Annas del blev det arbete på grannön Yxlan.

Nu har Albin hunnit bli 6 år och hans lillebror Oskar blir 3. När mamma Anna styr båten över fjärden mot arbetet tar hon dem med sig till förskolan i Köpmanholm (Yxlan).

Att bo på liten skärgårdsö

I dagsläget bor c:a 25 personer på Gräskö/Lilla Gräskö varav fyra familjer har två barn vardera. Man hittar både många egna företagare och några som pendlar till arbeten i Norrtälje och på Blidö bland Gräsköborna.

Förutsättningen för att kunna bo i skärgården tycker Peter och Anna är att det finns något sätt att livnära sig i närmiljön. För att få ö-livet att fungera krävs det också att man hjälper varandra, grannar emellan. Det upplever Peter och Anna som en av fördelarna med att bo så här – hjälpsamheten och sammanhållningen öborna emellan.

Livskvalitet

Trots att det periodvis är mycket att göra på varvet tycker Peter att det är fantastiskt att få uppleva fina vår- och höstdagar i skärgården samtidigt som han arbetar. När Anna jämför sitt tidigare stads- och pendlingsliv mot det familjen skapat på Gräskö tycker hon att det känns väldigt lyxigt att bo så här.

Levande skärgård – även på vintern

Kenny Svensson bor sedan ett år i Söderviken på Tjockö. Det var kärleken som förde honom dit. Kenny arbetar som flygtekniker i Stockholm och pendlar varje dag.

”Det är inga problem, säger Kenny. Jag tar egen båt till Refsnäs, bilen till Norrtälje och bussen till Stockholm. Men när isen lade sig i slutet av december måste det bli passbåt i stället.

Turlistan passar inte; jag slutar 17.00 och hinner inte med sista båten. Min flextid och komptid står nu på minus, säger han, så det blir till att jobba in ny när isen har släppt.

Att bo på landet innebär alltid att man måste offra något. Men fördelarna uppväger nackdelarna flera gånger om. Man måste dock komma ihåg att en levande skärgård innebär att den ska kunna leva även på vintern”.

Med svävare mot dagis på Blidö

Hedda och Wera Sundblads overaller riktigt lyser mot den vita snön. Med hörselkåporna redan på plats väntar de på att svävaren ska komma farande för den första delen av resan till dagis. Framme i Bromskär på Bildö står bilen parkerad och med den fortsätter färden, först tvärs över ön och sen vidare med bilfärjan över till Yxlan där både förskola och skola finns.

Tvillingtjejernas föräldrar Johan och Emma-Karin är mycket nöjda med förskolan. Den fungerar jättebra!

Från fritids- till fastboende

Johan var tredje generationen fritidsboende innan han bestämde sig för att flytta till Söderöra permanent och han är väl förtrogen med olivet. Många av öborna jobbar i sjöanknutna verksamheter, antingen som egna företagare, eller som anställda. Johan arbetar som maskiningenjör på en av färjorna som går mellan Kapellskär och Nådendal. Han arbetar någon eller några veckor i sträck men kan i gengäld vara mycket med sina småtjejer när han väl är hemma.

Från Norrland till Söderöra

För Emma-Karin, som är uppväxt i Härjedalen är detta med båtliv och isar ännu inte riktigt helt

hemtamt men det kommer efter hand. De trivs bra på ön som har kring tjugo fastboende. – Sammanhållningen är bra på ön och man hjälps åt med både det ena och det andra.

”Kommunikationerna skulle kunna vara bättre under vinterhalvåret, det kan vara svårt att planera för arbete när tiderna varierar för mycket mellan årstiderna” säger Emma-Karin. ”Övriga året är det lättare, då kan man oftast ta sig med egen båt om man behöver åka lite udda tider. En sak som känns jätteviktig när man bor avlägset med små barn är att veta att det finns snabb hjälp att få med ambulanshelikoptern om det skulle behövas!”

Vi går oftast i första ledet när det gäller att påverka och förändra!

- De med störst insikt i skärgårdens förhållanden ska kunna göra sin röst hörd i maktens korridorer.
- Att skärgårdsborna genom att driva sina frågor tillsammans ska få en starkare röst.
- Att ha en bra dialog med politiker och tjänstemän för att skärgårdens ska ha en positiv utveckling.
- Att utveckla de boendes inflytande i de råd och kommittéer som hanterar lokala, regionala och nationella skärgårdsfrågor

Exempel på frågor viktiga för skärgårdens utveckling: _____

- **Kommunikationer till lands och till sjöss**
Till samma hamn/brygga, samma tid - oavsett årstid bör gälla för pendlartrafiken i skärgården. Synkronisering med landsvägskommunikationer måste ske.
- **Service**
Basal service som post och internet ska fungera lika bra, vare sig man bor på ö eller på fastlandet! Replipunkterna ska hållas snygga och sophämtning och slamtömning fungera – även på öarna!
- **Replipunkter och bryggor**
Våra hamnar och allmänna bryggor är skärgårdens nav. De måste vara funktionella och fungera väl, för både fastboende, turister och entreprenörer som ska hämta/lämna passagerare och gods!
- **Näringsliv**
I skärgården, kanske landet mest företagstät region finns många företag som ägnar sig åt småskalig verksamhet och mångsyssleri. Värna dessa! Anpassa regelverket till de minsta företagen, underlätta etablering och snabba på handläggnings-tider!
- **Fler boendefrågor till vettiga kostnader**
  - Hyresrätter, gärna i kommunal regi
  - Bostadsrätter
  - Arrendetomter
  - Möjlighet till kooperativa hyresrätter
- **Barn och unga**
Ska barnfamiljer välja att satsa på att bo och arbeta i skärgården behövs långsiktiga besked kring bland annat barnomsorg, skola och inte minst skolskjuts!
- **Jakt och fiskefrågor**
Jakt och fiskefrågor är traditionella skärgårdsfrågor som ännu har stor aktualitet för oss som bor och vistas dagligen i skärgården och ser förändringarna med egna ögon.
- **Kultur, miljö och debatt – och inte minst trivsel!**

Vi har aktivt deltagit för att få ordning på replipunkterna tillsammans med kommunens planerare, så att öbor kan komma i land.

Vi har del i att fastighetsskatten försvann. Outtröttlig bearbetning av departement och utskott gav till slut resultat. Ett stipendium på 10 000:- från Pelarorden, ur Uno Östermans Minnesfond, är intyg nog på vårt framgångsrika arbete.

Samarbete både regionalt och nationellt. Vi samarbetar med andra skärgårdsföreningar i Stockholms Län genom SIKO och med skärgårdsföreningar i hela landet via SRF, Skärgårdarnas Riksförbund. I Norrtälje Kommuns Skärgårdsråd träffas vi regelbundet och tar makthavare och tjänstemän i örat.

Vi har tunga poster i flera av dessa föreningar.

Utdrag ur stadgarna:

... med avseende på dess skärgårdsområde, bevara detta områdes egenart och hålla det levande, på sådant sätt, att den bofasta befolkningens intressen och behov beaktas och befrämjas.

STÖD OSS MED DITT MEDLEMSKAP!

Medlemsavgift 150:- för enskild för ytterligare familjemedlem 50:-

Blidö- Frötuna Skärgårdsförening
Söderöra, 760 17 Blidö
0176-85 117 070-28 85 883
www.bfsf.se
PlusGiro 66 39 08-2